

A PTE KPVK Illyés Gyula Pedagógusképző Intézet
Gyógypedagógiai BA szak gyakorlati képzési programja

Logopédiai gyakorlat I.

Kurzuskód: 20GYP56

Nappali és levelező tagozat

érvényes: 2024. március 1. napjától

A logopédiai ellátás a tipikustól eltérő nyelv-, és beszédfejlődés, a beszédhibák, a nyelvi- és kommunikációs zavarok, valamint a nyelés zavarainak területét érinti, illetve törekszik az ezekből származó negatív következmények megelőzésére. Az ellátás egyéni, illetve csoportfoglalkozások keretében zajlik.

A terepgyakorlat célja

A gyakorlat elsődleges célja az **aktív hospitálás**. További célja, hogy megismertesse a logopédiai terápia formai kereteit. A hallgatók tapasztalatot szereznek a logopédiai tevékenység színtereként szolgáló intézménytípusokról, az egyes intézmények működési és munkarendjéről, dokumentumairól, az intézményben folyó logopédiai tevékenység feltételeiről és körülményeiről.

A terepgyakorlat tartalma

A Logopédiai gyakorlat I. tapasztalatot nyújt a beszéd- és nyelvfejlesztő eljárásokról, a különböző logopédiai tevékenységi területekhez rendelt eszköztákról, például a szókincsfejlesztésben, a nyelvtan kiépítésében, az artikulációs és fonológiai zavarok kezelésében, a beszédmegértés fejlesztésében, a diszlexiaprevencióban és -reedukációban stb. alkalmazott szakanyagokról és gyakorlóanyagokról.

Információt nyújt a logopédus és a gyermek kapcsolatáról, továbbá a logopédus kezelési órán kívüli tevékenységeiről: a logopédus és a szülő kapcsolattartási formáiról (logopédiai tanácsadás, szülői értekezlet, fogadóóra), a társszakmák képviselővel folytatott együttműködési lehetőségekről és keretekről, a logopédiai munkaközösség munkarendjéről, a teljes diagnosztikai és a terápiás folyamat jogszabályok által meghatározott, valamint helyi intézményi eljárás-, illetve szokásrendet követő menetéről.

Betekintést nyújt a logopédiai tevékenység részét képező adminisztratív teendőkbe, dokumentációba, az ügyviteli és iratkezelési szabályokba.

A terepgyakorlat feladata

A hallgatók meghatározott óraszámban végzett hospitálás (lásd alább) keretében közvetlen feladatokat végeznek, valamint a szakmai gyakorlat vezetőjével megbeszélést tartanak.

A hallgatók közvetlen feladatai

- Tapasztalatot szereznek a különböző életkorú gyermekek megsegítését végző logopédiai ellátórendszer működéséről, a logopédiai csoportok kialakítását

meghatározó szempontokról és a csoportalakítás gyakorlati megvalósításáról (szűrés, vizsgálat, csoportszervezés).

- Közvetlen ismereteket szereznek a megismert kórképekhez (artikulációs és fonológiai zavarok, beszédfolyamatossági zavarok, orrhangzós beszéd, nyelvi késés, nyelvi zavar, írott nyelvi zavarok, számolási zavarok) kapcsolódó logopédiai feladatokról (differenciál-, státus-, folyamat- és fejlesztési diagnózis, terápiás tervezet).
- Gyakorolják a terápiás tervezés folyamatát.
- Aktívan részt vesznek a terápiás ellátáshoz szükséges eszközök elkészítésében.
- Betekintést nyernek a logopédiai dokumentációs rendszerbe (óravázlat, előjegyzési napló, haladási napló).
- Tapasztalatot szereznek a teammunka keretében megvalósuló szakmai együttműködésről, kompetenciakörökről és -határokról.
- Részt vesznek esetmegbeszélésen, szupervízióon.
- Tevékenyen részt vesznek a szakember és a szülő kapcsolattartását megvalósító helyzetekben, például szülői értekezleten, fogadóórán, tanácsadáson.
- Meghatározott szempontok alapján (lásd alább) elvégzik egy gyermek vagy egy gyermekcsoport **megfigyelését**, majd a megfigyelt gyermek vagy csoport vizsgálati anyaga és a ráépülő terápiás terv alapján elemző bemutatást készítenek.
- A gyakorlatról **hospitálási naplót vezetnek**. A hospitálási naplót a gyakorlatvezető ellenőrzés után ellátja a kézjeggyel.

A gyakorlatvezetővel folytatott megbeszélés feladatai

- A terápián résztvevő gyermekek anamnézisének megismerése, elemzése, a terápiás tervek értékelése.
- A gyakorlat közvetlen feladataihoz kapcsolódó további kérdések megbeszélése.
- A hallgató gyakorlati tevékenységének értékelése.

A hospitálási napló formai követelményei

A hospitálási napló szövegét Times New Roman betűtípussal, 12-es betűmérettel, 1,5-es sorközzel és sorkizárt igazítással kell elkészíteni. A margók mérete 2,5 cm.

A hospitálási napló tartalmi követelményei

1. **A közvetlen feladatokból szerzett tapasztalatok** értékelő leírása (foglalkozás- és csoportszervezés, tervezés, dokumentáció vezetése, teammunka, szülői kapcsolattartás, esetmegbeszélés, szupervízió)
2. **Gyakorlatvezető által irányított terápiás foglalkozások** elemző leírása a következő szempontok alapján:
 - o Bemutató foglalkozás típusa
 - o Bemutató foglalkozás anyaga
 - o Bemutató foglalkozás célja, feladatai
 - o Bemutató foglalkozás felépítése, a beszédkórképnek megfelelő módszertani lépések

- Bemutató foglalkozáson alkalmazott terápiás módszerek formai és tartalmi elemei (tanulói munkaformák, módszerek, instrukciók, eszközök, nyelvi anyag)
 - Kitűzött célok, feladatok és tartalmak megvalósulása, a gyakorlatvezető vezetési stílusának és magatartásának megfigyelése (atmoszférateremtő képesség, empátias készség)
 - Gyakorlatvezető pragmatikája, konfliktuskezelése, kommunikációja (verbális és nonverbális közléseinek kongruenciája)
3. **Egy logopédiai ellátásban részesülő kliens (gyermek vagy ifjú) megfigyelése a következő szempontok alapján:**
- A logopédiai terápiában részesülő kliens diagnózisa a vizsgálati anyagok és a gyakorlatvezetőtől kapott információk alapján
 - A kliens magatartása, személyisége
 - A kliens kommunikációs sajátosságai
 - Verbális és nonverbális kommunikációjának jellemzői játék közben, terápiás helyzetben, csoporthelyzetben
 - Beszédjellemzői (légzés, hangadás, artikuláció, beszédtempó, hangsúly, hanglejtés)
 - Írott és beszélt nyelvhasználatának jellemzői (fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai)
 - A kliens mozgásjellemzői: nagymozgások, finommozgások, beszédszervi mozgások
 - A kliens játéka
 - A kliens muzikalitása, ritmusérzéke

A gyakorlat rendje, szervezése

A gyakorlat terjedelme:

- nappali képzésben: **20 óra**
- levelező képzésben: **10 óra**

A gyakorlat során a hallgató:

- nappali képzésben 17 foglalkozás keretében a fentiekben megnevezett feladatokat végzi, és 3 órában a gyakorlatvezetővel megbeszélést tart
- levelező képzésben 8 foglalkozás keretében a fentiekben megnevezett feladatokat végzi, és 2 órában a gyakorlatot vezetővel megbeszélést tart

Terephelyszínre és gyakorlatvezetőre vonatkozó elvárások

Terephelyszín:

A gyakorlóhelyek lehetnek köznevelési intézmények, gyógypedagógiai (logopédiai) feladatokat ellátó szakmai helyszínek:

- Korai fejlesztő központ
- Bölcsőde, óvoda, iskola, középiskola
- Pedagógiai szakszolgálat
- EGYMI
- Tankerületek utazó gyógypedagógiai hálózata

- Alapítványi, egyesületi és más fenntartású, gyógypedagógiai (logopédiai) tevékenységet folytató szakmai helyszínek

Gyakorlatvezető rendelkezzen:

- **5 év** szakmai gyakorlattal
- **pedagógus szakvizsgával** vagy gyakorlatvezető mentor képzettséggel

A gyakorlat teljesítésének feltételei, ellenőrzés, értékelés

Hallgatóval szemben támasztott követelmények:

- A hallgató csak abban az esetben kezdheti meg a gyakorlatot, ha a logopédiai kórképeket megismertető kurzusokat teljesítette.
- A gyakorlat ideje alatt a fogadó intézmény házirendjének betartása kötelező.
- A gyakorlaton — a tanításra hangolódás érdekében — a foglalkozások kezdete előtt, a gyakorlatvezető által megjelölt időben kell megjelenni. Ettől való eltérés esetén a gyakorlatvezetőnek joga van a gyakorlatot felfüggeszteni.
- Az esetleges hiányzásokat a hallgatónak pótolnia kell, az igazolatlan és pótolatlan hiányzás félévvesztéssel jár (elégtelen érdemjegy). A pótlás módját és időpontját a gyakorlatvezető határozza meg, és értesítést küld róla a gyakorlati képzést koordináló tanszéki oktatónak. A gyakorlatvezető a hospitálási naplóba történő bejegyzéssel és a hospitálási jegyzőkönyv aláírásával igazolja a pótlást.
- A hallgató köteles bemutatni vagy emailben elküldeni a tartalmi és a formai követelményeknek megfelelően elkészített hospitálási naplót a gyakorlatvezetőnek a gyakorlatvezető által kijelölt időpontban.
- A terepgyakorlatot követően, legkésőbb a félév szorgalmi időszakát záró héten a hallgató köteles eljuttatni a hospitálási naplót **elektronikus formában** a gyakorlatot koordináló tanszéki oktatónak. A hallgató a gyakorlatvezető által aláírt napló bemutatásával igazolja a gyakorlat teljesítését. Ennek hiányában a gyakorlat nem minősíthető és nem fogadható el.

A gyakorlat értékelése:

- A terepgyakorlat ötfokozatú gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegyet a gyakorlatot koordináló tanszéki oktató a gyakorlatvezető szöveges értékelése és érdemjegye, valamint a hallgató írásbeli munkái alapján alakítja ki.

Gyakorlatvezető feladatai:

- A gyakorlatvezető legalább 5 éves szakmai tapasztalattal és pedagógus szakvizsgával vagy gyakorlatvezető mentor képzettséggel rendelkező logopédus, a munkahelyének elismert képviselője.
- Megismerteti a hallgatóval a különböző életkorú nyelvi és kommunikációs zavarokkal élők ellátásának logopédiai rendszerét, elősegíti – a megismert kórképekben – a kliensek státuszából adódó logopédiai feladatok (terápiás terv, folyamatdiagnózis) megértését.

- A hallgató hiányzása esetén meghatározza a pótlás módját és idejét, majd a pótlás megvalósulását aláírásával igazolja.
- Megtekinti és értékeli a hallgató által elkészített, formai és tartalmi követelményeknek megfelelő és a megadott határidő lejárta előtt bemutatott hospitálási naplót. Ha szükséges, a gyakorlatvezető módosításokat javasol a naplóban.
- A gyakorlat zárásakor a hospitálási napló aláírásával igazolja a gyakorlat teljesítését.
- A hospitálási napló fent megadott szempontok (*A hospitálási napló tartalmi követelményei*) szerinti értékelése és a hallgató gyakorlati tevékenysége alapján javaslatot tesz az érdemjegyre. A hallgatói munka minősítését a **SZAKTERÜLETI FÉLÉVES GYAKORLAT ÉRTÉKELŐLAPJA I.** dokumentumban rögzíti.

Szekszárd, 2024. február 26.

Dr. habil Boronkai Dóra
intézetigazgató

Záradék:

A gyakorlati képzési útmutatót a KPVK Kari Tanácsa a 2024. február 26-i ülésén a KT 16/2024. (02.26.) számú határozatával fogadta el.

SZAKTERÜLETI FÉLÉVES GYAKORLAT ÉRTÉKELŐLAPJA I.

Hallgató neve: _____

Szakirány: _____

Fogadóintézmény: _____

Értékelési szempontok	Adható pontszámok
<i>Kommunikáció, szakmai együttműködés és pályaidentitás</i>	
1. Ismeri a teammunka, az esetmegbeszélés, a szupervízió keretében megvalósuló szakmai együttműködés feltételeit, a résztvevők kompetenciaköreit és -határait. Reflexiója szakmai, érvelő jellegű.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
2. A szakember-kliens kapcsolattartást megvalósító helyzetek tevékeny, reflektív követője.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>Szaktudás és szaktárgyi tudás alkalmazása</i>	
3. Ismeri a logopédiai diagnosztikai rendszert, a diagnosztikus eszközök körképekhez kapcsolódó relevanciáját, továbbá képes a logopédiai ellátásban részesülő kliensek diagnosztikai eredményeinek integráló értelmezésére.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
4. Ismeri a terápiás tervezés szempontrendszerét és folyamatát, képes szakmai alapokon nyugvó véleményformálásra. Átlátja a csoportszervezésben releváns szakmai feltételrendszert.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
5. Képes a foglalkozási célok megvalósulásának, a foglalkozások eredményességének szakmai megítélésére és értelmezésére. Felismeri a gyakorlatvezető által alkalmazott tanulásszervezési eljárásoknak és módszereknek, valamint az esetleges nevelési helyzetek megoldási módjainak relevanciáját.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>Részvétel a gyógypedagógiai folyamatban</i>	
6. Ismeri a logopédiai ellátórendszer felépítését, szabályozóit, részrendszereinek feladatköreit, valamint a társszakmákkal történő együttműködés kereteit és módjait.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
7. Ismeri a különböző logopédiai tevékenységformákhoz kapcsolódó dokumentációs rendszereket.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>A beadandó pedagógiai dokumentumok jellemzői</i>	
8. Képes megfelelő szakmai színvonalú esetismertetésre és értékelésre.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
9. Képes a gyakorlatvezető által irányított foglalkozások megfelelő színvonalú, szaktudáson alapuló, értelmező írásbeli megjelenítésére.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

10. Képes a közvetlen feladatokból származó szakmai tartalmak elemző, integráló, reflektív összefoglalására és értékelésére.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
--	----------------------

Összpontszám: (max. 100): _____

Szöveges értékelés:

(helyszín)

(dátum)

gyakorlatvezető

